

the late 16th – early 17th century and demolished during the monastery's reconstruction that occurred in the late 18th – early 19th century were found. A mass grave site was discovered in this area. The Second World War

German identification tags that were found show that the bodies of German soldiers shot at the end of the war had been thrown together in it. The remains of 14 people were identified.

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, PANERIŲ G. 8

Tauras POŠKA

2006 m. atlikti archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, Panerių g. 8. Darbai vykdyti Šv. Stepono bažnyčios buvusios klebonijos kieme. Iš viso tyrinėtas 37,5 m² plotas. Iki pradėdant archeologinius tyrinėjimus, nedalyvaujant archeologui iškastas 12 m² plotas sklypo R ir apie 15 m² plotas V dalyse. V dalyje buvo aptikta žmonių kaulų.

Archeologinių tyrinėjimų metu ploto I vietoje 0,65–1 m gylyje rasti keturi kapai su žmonių palaikais. Spėjama, kad surasta buvusių kapinių teritorija, kurios didelė dalis suardyta XX a. pradžioje statant pastatą sklypo PV dalyje ir vėlesnių žemės judinimo darbų metu. Kapai datotini ne anksčiau nei XVIII a. laikotarpiu. Kapų duobių žemėse aptikti XVII a. radiniai leidžia teigti, kad čia yra buvęs XVII a. kultū-

rinio sluoksnio horizontas, kuris suardytas kapinių egzistavimo laikotarpiu ir XX a. žemės judinimo darbų metu.

EXCAVATIONS IN VILNIUS AT PANERIŲ ST. 8

In 2006 archaeological excavations were conducted in Vilnius at Panerių St. 8. The work was performed in the courtyard of the former rectory of St. Stephen's Church. A total area of 37.5 m² was investigated. Four graves with human remains were found. It is conjectured that they found the territory of former cemeteries, a large part of which were destroyed in the early 20th century. The burials date to no earlier than the 18th century.

PIVAŠIŪNŲ ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS DANGUN ĖMIMO BAŽNYČIA

Elena PRANCKĖNAITĖ

2006 m. buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai Pivašiūnų miestelio (Alytaus r.) Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčios teritorijoje. Pivašiūnų miestelis išsikūręs šalia Ilgio ežero, 9 km į PR nuo Butrimonių, 11 km į Š nuo Daugų, 25 km į ŠR nuo Alytaus. 1639 m. Pivašiūnų kaimas užrašytas

Senųjų Trakų benediktinų vienuolynui, 1648 m. benediktinai čia pastatė pirmąją medinę bažnyčią. Kitais duomenimis, pirmoji katalikų medinė bažnyčia buvo pastatyta Jono Klodskio lėšomis. Ji stovėjo ne dabartinės bažnyčios vietoje, o klonyje, netoli tos vietos, kur dabar yra sena medinė kopytėlė, atvežta iš

Vladislavavos dvaro. Po koplyčia yra palaidoti Odinčių šeimos nariai. Bažnyčia kelis kartus buvo sunaikinta gaisrų. 1766 m. (1745 m.?) ją atstatė benediktinai, tačiau 1825 m. ji vėl sudegė.

1825 m. Trakų domininkono Celestino Sarakos rūpesčiu ant kalno buvo pastatyta dabartinė bažnyčia. Bažnyčia yra klasicistinė, lotyniško kryžiaus plano, su 4 mūrinių kolonų portiku, trikampi frontonu. Vidus 3 navų. Didžiajame altoriuje yra stebuklingu laikomas tapytas Dievo Marijos paveikslas su sidabriniais apkalais. Priešais bažnyčią, dešinėje, stovi trijų tarpinių medinė varpinė, statyta 1935 m.

2005 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimai vykdyti numatytoje lietaus kanalizacijos trasos vietoje bažnyčios šventoriuje, 1,9–3,5 m nuo bažnyčios R ir V sienų. Iš viso buvo ištirtas 50,4 m² plotas (7 perkasos), iš jų – 21,6 m² iki žemio. Pivašiūnų Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčios (AtV 290) teritorijoje, bažnyčios V pusėje aptiktos dvi 2,5 m storio raudonų plytų sienos 11 m atstumu viena nuo kitos. Šios dvi sienos R kryptimi tęsiasi iki pat bažnyčios ir statmenai įeina po bažnyčios pamatu. Nuo bažnyčios jos tęsiasi į V, apie 50 m kapinių teritorijoje. 1,1–2 m aukščio sienos atsidengė 7–10 cm gylyje. Jos pamatų neturėjo, vietoj jų fiksuotas iki 35 cm storio sienų „padas“, išplatėjantis 25–40 cm. Pagal plytų išmatavimus bei mūrijimą sienas

galima būtų datuoti XVII a. Sienų paskirtis ir naudojimas neaiškus, kadangi apie anksčiau kalvos, ant kurios dabar stovi bažnyčia, užstatymą informacijos nepavyko aptikti.

Ant P sienos rastas atsitiktinis signetinis žiedas, kurį galima datuoti XVI–XVII a. Toje pačioje bažnyčios V pusėje, tarp dviejų minėtų sienų buvo aptikti du palaidojimai (1,25 ir 2,2 m gylyje) be įkapių. Bažnyčios R pusėje ištirtuose plotuose vertingo kultūrinio sluoksnio ar palaidojimų neaptikta.

PIVAŠIŪNAI CHURCH OF THE ASSUMPTION OF THE BLESSED VIRGIN MARY

In 2006 a field evaluation was made of the grounds of the Church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in the town of Pivašiūnai (Alytus Dist.). The present church was built in 1825. A total area of 50.4 m² was excavated 1.9–3.5 m from the E and W walls of the church at the site of a rainwater sewer line in the churchyard. Two 2.5 m thick red brick walls 11 m apart were discovered to the W of the church. The walls run E under the church's foundation and continue W about 50 m to the cemetery. According to a signet ring chance find discovered on the S wall, it is possible to date the walls to the 16th–17th century.

TYRINĖJIMAI BAŽNYČIŲ ŠVENTORIUOSE BIRŽUOSE

Roma SONGAILAITĖ

2006 m. Biržų senamiestyje tyrinėti dviejų bažnyčių šventoriai.

J. Radvilos 2A esančios katalikų bažnyčios klebonijos teritorijoje, kurioje yra ir

Šv. Vincento Pauliečio globos senelių namai, buvo baigiamas vykdyti vandentiekio ir kanalizacijos projektas, pradėtas 2005 m. Tada tyrimų metu buvo rasti 3 palaidojimai, XIX a.